

--	--	--	--	--	--	--

FÖLDRAJZ

KÖZÉPSZINT

1. rész: 30 perc
2. rész: 90 perc

Az írásbeli dolgozat megoldásához összesen **120 perc** áll rendelkezésére.

- Az **1. rész** megoldására felhasználható időkeret **30 perc**, ebben a részben **a középiskolai atlasz nem használható**. Az idő letelte után **a megoldott feladatlapot át kell adnia a felügyelő tanárnak!**
- A **2. rész** megoldásához **90 perc áll** rendelkezésére. Ekkor már **használhatja a középiskolai atlaszt**.

Először figyelmesen **olvassa el** a feladatokban megfogalmazott kérdéseket, majd **gondolja át** válaszát, és azt **tintával (tollal) írja le** a megfelelő helyre. Nem egyértelmű áthúzás, javítás valamint ceruzával történt beírás esetén az adott feladatrésze pontot nem kaphat.

A feladatokat **tetszőleges sorrendben** oldhatja meg.

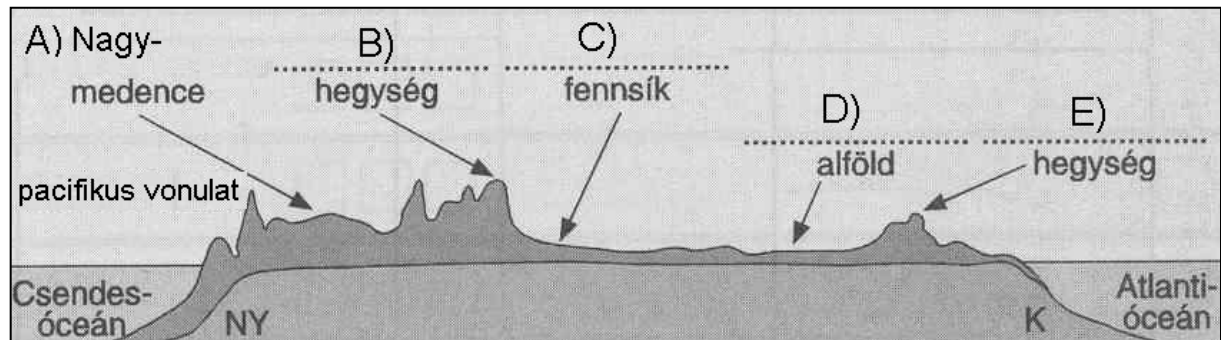
Az egyes feladatok megoldásával **elérhető** maximális **pontszámról** illetve részpontszámokról a feladatok mellett/után olvasható pontok tájékoztatnak.

Kérjük, hogy a **szürke négyzetekbe** semmit **ne írjon!**

1. rész

☐☐ A feladatlap-rész megoldásához atlasz nem használható

1. Figyelje meg a keresztmetszetet és válaszoljon a kérdésekre!

a) Nevezze meg a keresztmetszeten ábrázolt, betűvel jelölt tájakat!

A) Nagy-medence

B).....

C).....

D).....

E).....

4 pont	
--------	--

b) Írja az állítások elé a megfelelő táj betűjelét!

.....1. Óidei rögei a harmadidőszakban megemelkedtek.

.....2. A legeltető állattenyésztés fő területe.

.....3. Üledéktakarója kőolajban gazdag.

.....4. Lösszel fedett táblás vidék.

.....5. Ásványkincsekben gazdag, erősen lekopott röghegység.

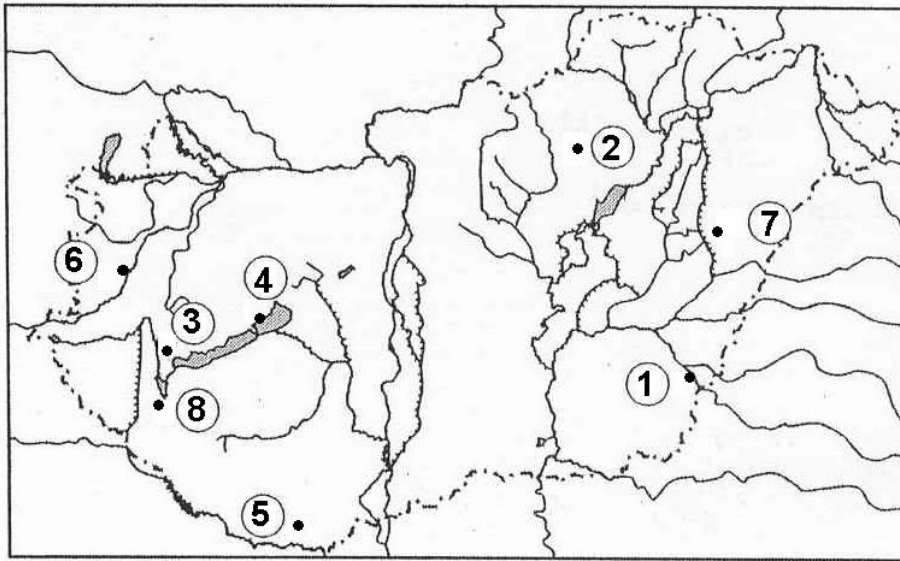
.....6. Az ábrázolt tájak közül a legszárazabb.

6 pont	
--------	--

10 pont	
---------	--

2. A térképvázlat alapján oldja meg a feladatokat!

a) Nevezze meg a térképvázlaton bejelölt településeket!

1.
2.
3.
4.
5.
6.
7.
8.

8 pont	
--------	--

b) Mi a települések közös szerepköre?

1 pont	
--------	--

c) Mi a szerepük geológiai alapja?

.....

Melyik felszín alatti víztípus kialakulásában játszik ez szerepet?

2 pont	
--------	--

11 pont	
---------	--

Az első feladatlap-résszel elérhető összes pontszám:	21 pont	
---	----------------	--

2. rész

/// *A feladatlap-rész megoldásához atlasz használható*

**3. Melyik nevezetes dátumra vonatkoznak az alábbi megállapítások az É-i félgömbön?
Írja a megfelelő betűjelet a megállapítások elé!**

/// *Egy jellemzőhöz több dátum is kapcsolódhat, de a lehetséges helyes válaszok számánál több válasz megadása pontlevonással jár!*

- A) nyári napforduló
- B) őszi napéjegyenlőség
- C) téli napforduló
- D) tavaszi napéjegyenlőség

- 1. A napsugarak az Egyenlítőre érkeznek merőlegesen.
- 2. A Déli sarkkörön nem kel fel a Nap.
- 3. Ettől az időponttól az északi félgömbön fokozatosan csökken a nappalok hossza.
- 4. Ettől a naptól kezdve a déli félgömböt több napsugárzás éri, mint az északit.
- 5. Ezen a napon a Baktérítőre érkeznek merőlegesen a napsugarak.

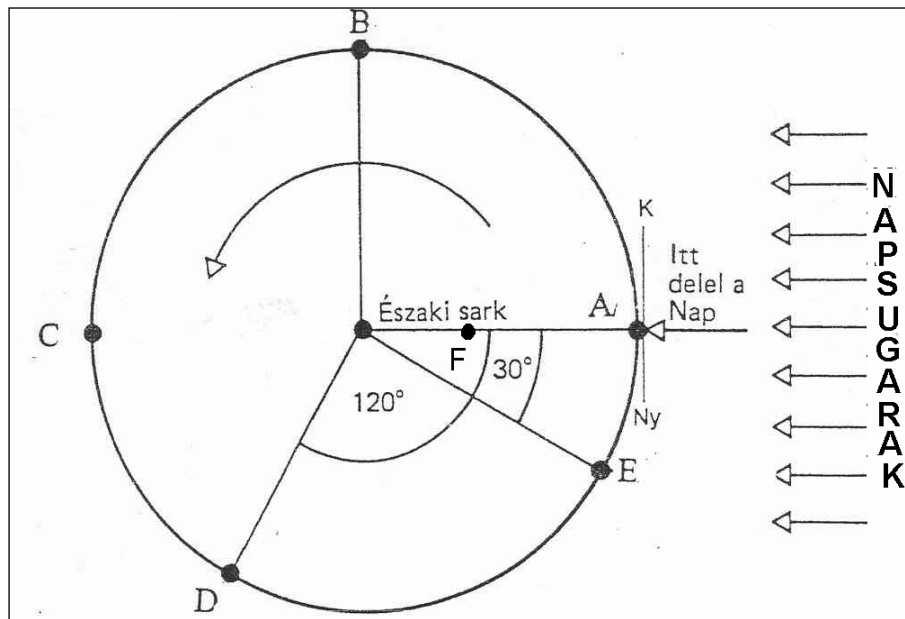
6 pont	
---------------	--

4. Hasonlítsa össze a megadott szempontok szerint a földkéreg két típusát! Egészítse ki a táblázatot!

jellemzőik	óceáni kéreg	szárazföldi kéreg
vastagsága (vékonyabb v. vastagabb)
sűrűsége (kisebb v. nagyobb)
Kőzetanyaga (anyagai),
kora (fiatalabb v. idősebb)

9 pont	
---------------	--

5. Figyelje meg a földgömb ábráját, és válaszoljon a kérdésekre!

Az „A” ponthoz viszonyítva

- a) Melyik (betűvel jelölt) pontban delett 6 órával korábban a Nap?
- b) Hol fog 8 óra múlva delelni?
- c) Melyik pontban van éjfél?
- d) Hol delett 2 óra múlva a Nap?
- e) Melyik pont helyi ideje lesz azonos az „A” pontéval?

5 pont

6. Számozza meg az alábbiakat földtörténeti kialakulásuk (megjelenésük) időbeli sorrendje szerint!

☐☐ *A legidősebbel kezdje!*

-A dinoszauruszok megjelenése.
-A Kaledóniai-hegységrendszer kialakulása.
-A Kárpát-medence lösztakarójának képződése.
-Szárazföldi híd kialakulása Észak- és Dél-Amerika között.

1 pont

7. Mely légszennyező anyagokra vonatkoznak a következő megállapítások? Írja a megfelelő betűjelet a megállapítás elé!

☐ Egy szennyezőanyag több megállapításhoz is kapcsolható, de a lehetséges helyes válaszok számánál több válasz megadása pontlevonással jár!

- A) szén-dioxid
- B) szén-monoxid
- C) nitrogén-oxidok
- D) kén-dioxid
- E) ólom

.....1. Legfőbb kibocsátója a közlekedés.

.....2. Az emberi szervezetben felhalmozódva károsítja az idegrendszert és zavarokat okoz a vérképződésben.

.....3. A savas esők kialakulásában van jelentős szerepe.

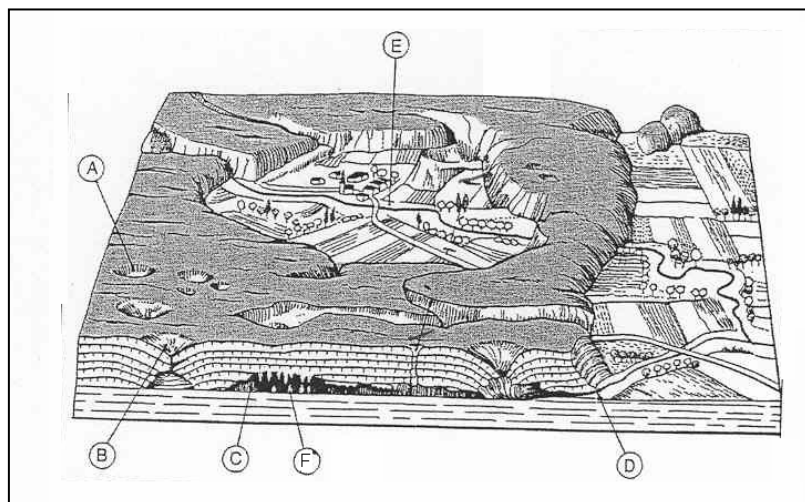
.....4. A legfontosabb kibocsátói a hőerőművek.

.....5. Más gázokkal együtt fokozza az üvegházhatást.

10 pont	
---------	--

8. Az ábra segítségével oldja meg a feladatokat!

- a) Az ábra megfigyelése után nevezze meg a betűkkel jelölt formákat és képződményeket!

- A)
- B)
- C)
- D)
- E)
- F)

6 pont	
--------	--

- b) Nevezze meg a jelenséget!

1 pont	
--------	--

c) Karikázza be annak a hegységnek a betűjelét, ahol ezt tanulmányozhatná!

- A) Kőszegi-hegység
- B) Tokaj–Eperjesi-hegység
- C) Mecsek
- D) Visegrádi-hegység

1 pont	
--------	--

d) Nevezze meg a jelenséget bemutató előző ábra típusát!

1 pont	
--------	--

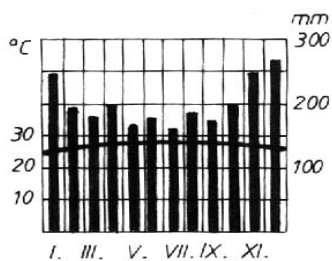
9 pont	
--------	--

9. Hány méterrel nyúlik a Bajkál-tó medencéje a tengerszint alá?

☐☐ A számítást itt végezze el az atlasz segítségével! Használja az atlasz jelmagyarázatát is!

3 pont	
--------	--

10. Oldja meg a feladatot az éghajlati diagram segítségével!

- a) Melyik éghajlatot ábrázolja a diagram?.....
- b) Milyen itt a folyók vízjárása?
- c) Nevezze meg az uralkodó talajtípust!
- d) A természetes növényzeti öv neve:

4 pont	
--------	--

e) Húzza alá a jellemző három felszínformáló folyamatot!

folyóvízi erózió, aprózódás, mállás, csuszamlás, szélérózió

3 pont	
--------	--

f) Karikázza be azoknak a tájaknak a betűjelét, amelyekre jellemző ez az éghajlat!

☐ A lehetséges helyes válaszok számánál több válasz megjelölése pontlevonással jár!

A) Kongó-medence

B) Szahara

C) Szudán

D) Amazonas-medence

E) Dekkán-fennsík

F) Kaliforniai-félsziget

G) Indonéz-szigetvilág

3 pont

10 pont

11. Melyik településtípusra vonatkoznak az alábbi állítások?

A) falu

B) város

C) mindkettőre igaz

D) egyikre sem igaz

..... 1. Lakóinak száma sokkal gyorsabb ütemben nő, mint a világ népessége.

..... 2. Emberek lakó és/vagy munkahelye.

..... 3. Állandó településtípus.

..... 4. Központi funkciója van, amely kiterjed a távolabbi településekre is.

..... 5. Fejlődésük az ipari forradalomtól kezdett felgyorsulni.

..... 6. Hagyományos szerepköre mára hazánkban erőteljesen átalakult.

..... 7. Magányos településtípus.

..... 8. A településtípus neve egyben közigazgatási egység neve is.

8 pont

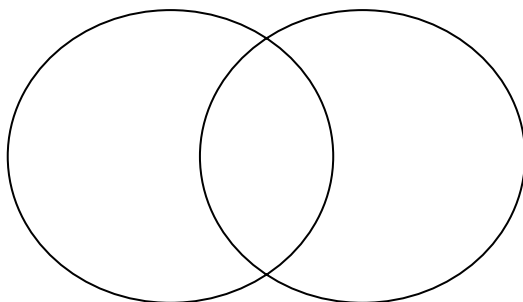
12. Hasonlítsa össze az USA és Japán gazdaságát!

a) Írja be a jellemzők sorszámát a megfelelő halmazba, a közöset pedig a körök metszetébe!

A) USA

C) MINDKETTŐ

B) JAPÁN

1. Energiahordozókban szegény.

2. Tőkeexportja igen jelentős.

3. Autógyártása kiemelkedő.

4. Az aktív népességből legtöbben a szolgáltatásban dolgoznak.

5. Mezőgazdaságát gépesített nagyüzemek jellemzik.

6. A világ gazdaság centrum-országai közé tartozik.

7. A mezőgazdaságban dolgozók aránya meghaladja az iparban foglalkoztatottakét.

8. Kevés nyersanyagból, nagy szaktudással, magas profittal eladható árut termel.

b) Karikázza be a halmazokban el nem helyezett jellemző sorszámát!

8 pont

13. Nevezze meg a meghatározások alapján a fogalmakat, folyamatokat!

1. Az adósságok nagyobb mértékben gyarapodnak, mint az ország gazdasági teljesítménye és bevétele, amelyekből a hitel törlesztőrésze és a kamat visszafizethető:

1 pont	
--------	--

2. Az importált áru kifizetett adó:

1 pont	
--------	--

3. Egy adott országban egy év alatt előállított új termékek és szolgáltatások piaci áron számolt összértéke:

1 pont	
--------	--

4. Az a folyamat, amely során a piacgazdaság és a nagyvállalatok tevékenysége világméretben szerveződik:

1 pont	
--------	--

4 pont	
--------	--

14. Írja a megfelelő fogalom betűjelét az állítások elé!

- A) napenergia
B) geotermikus energia
C) vízenergia
D) szélenergia

- 1. Jellegzetes hasznosítói pl. Dánia, Hollandia.
..... 2. Radioaktív anyagok bomlásával keletkező hőenergia.
..... 3. Az árapály jelensége is forrása lehet.
..... 4. Jellegzetes felhasználói pl. Izland, Új-Zéland, Olaszország.
..... 5. Hasznosítása a térítői övben lehet a leggazdaságosabb.
..... 6. Egész évben hasznosítható, függetlenül az éghajlati, időjárási adottságoktól.

6 pont	
--------	--

A második feladatlap-résszel elérhető összes pontszám:	79 pont	
---	----------------	--

A feladatlappal elérhető összes pontszám:	100 pont	
--	-----------------	--